

Kronika 2011

Charakteristika roka:

Máme za sebou náročný rok, ekonomicky, politicky a dokonca i v počasí krízový a hektický. V politike - padla vláda Ivety Radičovej, lebo koalíční partneri SDKU, KDH, MOST-HÍT a SAS nedokázali nájsť spoločnú reč, po celý čas vládnutia mali medzi sebou nezhody a napokon sa úplne rozišli pri hlasovaní o EUROVALE, ktorý mal pomôcť riešiť ekonomické problémy niektorých štátov Eurozóny, najmä Grécka. Tomu by bez pomoci iných krajín hrozil bankrot. Keď strana SAS odmietla podporiť Euroval a zo strany Európskej únie hrozila Slovensku strata dôvery, vláda musela požiadať o podporu opozičný SMER, ale za cenu schválenia predčasných parlamentných volieb. Budúci rok bude teda opäť rokom volebným. V ekonomike vládne veľká neistota, u nás, tak ako v celej Európe po neúrodnom roku rástli ceny potravín a pri 20 % DPH aj na potraviny je to na rodinných rozpočtoch veľmi cítiť. Vláda sa snažila šetriť, doplniť prázdnu štátnu pokladnicu, ale po krátkodobom zlepšení sa vrátila kríza, znova stúpila nezamestnanosť. Zahraniční investori, ktorí by mohli ľudí zamestnať, sú ochotní prísť na Slovensko len za cenu veľkých finančných a daňových výhod. Ďalšiu krízu vyvolali koncom roka lekári v nemocniciach, žiadali vyššie platy pre seba aj pre celý rezort zdravotníctva, dávali výpovede, ľudia mali obavy, či sa o nich v prípade vážnych chorôb bude mať kto postarať. Po dvoch týždňoch vláda a odborári z nemocníc našli kompromis a situácia sa upokojila, ale obavy z budúcnosti sa nestratili. Aj príroda akoby sa postavila proti nám, rok 2011 bol najsuchším rokom uplynulého storočia.

Počasie, príroda:

Zasa sme neboli spokojní s tým, čo nám príroda nadelila. Tak ako sme sa minulý rok – 2010 – sťažovali, že bol príliš mokrý, tento bol v priemere zasa veľmi suchý – od augusta až do konca roka takmer nepršalo, čo si odniesla úroda a strácali sa i pramene spodnej vody. Teploty boli nadpriemerné – prispela k tomu aj zima, ktorá sa do Silvestra na zimu vôbec nepodobala, chýbali mrazy i sneh. Prehľad počasia podrobnejšie: Krásne zimné počasie sme mali na začiatku januára – do Troch kráľov (6. 1.) Potom prišlo oteplenie – teploty 5 – 6 stupňov Celzia a sneh sa roztopil. Mrazy prišli až neskôr a trvali potom až do začiatku marca. Veľmi vysušili pôdu, ktorej chýbala snehová prikrývka. Nasledovali chladné a veterné dni, ale prvý jarný deň – 21. marec bol krásny, slnečný. Okrem sucha prírodu trápilo veľmi veterné počasie, našťastie začiatkom apríla stromy ešte nemali listy a tak ľahšie odolali vyvráteniu

nárazovým vetrom. Semienkam, základu novej úrody, ktoré už boli v zemi, chýbal teplý dážď. Chladno a veterno bolo ešte aj v polovici apríla, pršalo málo. V tomto roku bola Veľká noc neskoro, 22 – 25. apríla, až po nej prišiel dobrý týždeň – teplý, daždivý. „Zmrznutí páni“ – Pankrác, Servác a Bonifác sa v tomto roku poponáhľali, prišli o viac než týždeň skôr – už 4.- 6. mája. Potom už bolo pekne, bez mrazov. Jar sa napokon celkom vydarila, hoci aj v máji boli dlhé obdobie sucha, dobre napršalo len na Žofiu a potom až v posledných dňoch mesiaca. Ukázalo sa však, že tento rok bude chudobný na jablká, jablone málo kvitli a bolo veľa škodcov. Začiatkom júna prišlo veľmi teplé, až tropické počasie – do 30 stupňov Celzia, k tomu búrky a častejšie dažde. Na poliach a v záhradách všetko začalo rýchle rásť, dobiehalo zameškané. Čerešne a jahody rýchle dozrievali, striedali sa krátke obdobia dažďa s dlhšími obdobiami sucha a horúčav, čo je v júni dosť nezvyčajné. Veľmi teplé počasie – až do 35 stupňov – pokračovalo v prvej polovici júla, potom prišli chladné, daždivé dni, ktoré trvali až do konca mesiaca a pokračovali aj v auguste. Tráva rástla tak, že ju bolo potrebné stále kosiť, bol z nej hrubý mäkký koberec, aj všetko ostatné, čomu dážď vyhovuje, bolo zelené ako na jar. Rajčiny takéto počasie neznášajú, následkom dažďov a chladu takmer celá dedina prišla o úrodu - zničili ich plesňové choroby a skončili v odpade. Len zopár gazdov, ktorí nešetřili chemickými postrekmi, si udržali svoje rastliny a mali aj úrodu. Po 20. auguste prišlo zasa tropické leto – horúčava nad 30 stupňov a dokonca i tropické noci – až 22 stupňov. Koniec augusta a september bol už v počasí pokojnejší a miernejší. Zemiaky sa v tomto roku vydarili, ale hríby rástli len zopár dní – najmä bedle, inak nič. Teplo a sucho bolo aj v septembri a začiatkom októbra, potom sa výrazne ochladilo, bolo sychravo, ale vlaha v podstate nepribudla. Dlhé obdobie sychravého, hmlistého počasia pokračovalo aj v novembri, vrátane Všetkých svätých a Pamiatky zosnulých vlastne až do konca roka 2011. Nad strednou Európou vládlo niekoľko týždňov rovnaké počasie bez pohybu. Prvý sneh neprišiel na Hrašné na Martina – 11. novembra, ale 21. novembra, aj to len na krátku chvíľu, hneď sa roztopil. Po celú neskorú jeseň a začiatok zimy bol nielen sneh, ale aj slnečné dni veľkou vzácnosťou, bolo ich veľmi málo. No predovšetkým chýbala skutočná vlaha – od augusta až do konca roka dobre nenapršalo a nenasnežilo. Na ukážku sme videli sneh len jeden deň pred Vianocami – 23. decembra a deň pred Silvestrom – 30. decembra. Nový rok 2012 sa začal slabým dažďom, ktorý sa menil na ľad.

Štatistika:

Obyvateľstva v našom regióne z roka na rok odbúda, myjavský okres má v rámci Slovenska jeden z najvyšších vekových priemerov obyvateľstva a v rámci Trenčianskeho samosprávneho kraja aj najvyšší index starnutia. Myjava mala ešte v roku 2008 12 325 obyvateľov, koncom roka 2011 klesol počet pod 12 000. Stále viac ľudí zomiera ako sa narodí detí, viac mladých ľudí sa odsťahuje ako prísťahuje.

Situácia v našej obci je podobná, aj keď zastupiteľstvo už niekoľko rokov systematicky pracuje na zlepšení prostredia pre mladých ľudí, aby neodchádzali, naopak, aby prichádzali noví. Veľkým krokom v komunálnej politike bolo vybudovanie športového areálu, multifunkčného ihriska a tiež zlepšenie prostredia na hry pre najmladšie deti – pri ihrisku v peknom prostredí sú hojdačky, preliezky a pod. V obci stále funguje materská škola a plánuje sa aj výstavba bytoviek, kde by si mohli mladé rodiny prenajať byty.

K 31. decembru 2011 malo Hrašné 456 obyvateľov.

Narodilo sa 5 detí: 7. 6. – Matúš Volár, 14. 7. – Lukáš Bies, 26. 7. – Barbora Pospiechová, 31. 8. – Silvia Šimlingerová a 8. 11. – Juraj Buno.

Zomrelo 7 občanov: 19. júla mal pohreb 53 ročný Ján Porubský, známa postava Hrašného, ktorý väčšinu dní a večerov prežil v miestnom pohostinstve. Zomrel pri nehode – keď ho práve pred pohostinstvom, na prechode pre chodcov o 11. hodine večer zrazilo osobné auto. Mladý vodič z Myjavy z miesta nehody ušiel, pokúsil sa zhodiť auto do Váhu, ale polícia ho veľmi rýchle odhalila. Okrem neho v tomto roku zomrela najstaršia občianka Hrašného – 99 ročná Katarína Taranová, rod. Baranová, dvaja 90 roční občania – Štefan Barančin a Pavel Juráš, 81 ročná Katarína Biesová, rod. Matejáková, 73 ročná Vlasta Hladká, rod. Sadloňová a 53 ročný Rudolf Polák.

Hospodárenie:

Podľa predbežného plánu rozpočtu na roky 2010 – 2012 bol na rok 2011 plánovaný rozpočet 210 780 eur. Po zmenách v príjmoch a výdavkoch počas roka boli v decembri konečné príjmy 275 630 eur a výdavky 271 960 eur.

V apríli bola voľba nového kontrolóra obce. Do tejto zodpovednej funkcie bola opätovne zvolená Kvetoslava Jurášová, ktorá spĺňa všetky podmienky na jej výkon. Zvolená bola na obdobie 6 rokov.

Budovanie obce:

V januári 2011 sa začali a počas celého roka pokračovali rokovania s firmou STAVOKOMPLET, ktorú zastupuje spolumahiteľ Jozef Bachár. Firma má záujem postaviť v Hrašnom nájomné byty. Začala sa príprava projektovej dokumentácie. Obec odkúpila od Kostolného na tento účel potrebné pozemky vo výmere 5351 m štvorcových.(1, 66 eura za meter štvorcový) Poslanci obecného zastupiteľstva na svojom novembrovom zasadnutí schválili výberové konanie formou prieskumu trhu pre dva nájomné domy – dve štvorbytovky. Priemerná podlahová plocha bude 55 m štvorcových, maximálna cena 890 eur za meter štvorcový. Výstavba by sa mohla začať v budúcom roku.

Most pod Polákovým Vrchom, ktorý súrne potreboval opravu opravila firma Cesty Nitra. Náklady na opravu boli 906, 77 eur.

Obec kúpila novú kvalitnú kosačku na údržbu verejnej zelene v cene 3790 eur.

Život v obci:

Napriek krízovým rokom firma Herbex v Hrašnom, ktorá vyrába a distribuuje bylinné čaje, ovocné čaje a šumivé nápoje stále dobre prosperuje a dopĺňa sortiment svojich výrobkov. V tomto roku pribudol napríklad IQ čaj s Ginkom, ktorý posilňuje sústredenie, vitalitu, mentálny výkon a odolnosť voči stresu a Pšeničná tráva, ktorá pomáha detoxikovať organizmus a je zdrojom vitamínov. V letnom období patril medzi veľmi obľúbené čaje Letný osviežujúci čaj, ale aj ďalšie: Čaj pri nachladnutí, urologický čaj a iné bylinkové čaje.

17. septembra tohto roku začala svoju činnosť aj nová firma v Hrašnom - pestovateľská pálenica – Akvavita s. r. o. Vznikla na podnet obyvateľov obce a chalupárov, ktorí majú záujem o spracovanie prebytočného ovocia na ovocný destilát. Hoci v tomto roku bolo menej ovocia, najmä jablák, už od začiatku výroby prichádzali prví klienti, zaujala ich najmä vysoká profesionálna úroveň spracovania ovocných kvasov, poradenstvo – ako pripraviť dobrý ovocný kvas, moderné zariadenie a kultúrne prostredie, aké v páleniciach v našom okolí doteraz nebývalo. Do konca roka sa činnosť pestovateľskej pálenice sľubne rozbehla.

Školstvo a služby:

Zamestnanci obecného úradu v roku 2011:

Elena Malková – samostatný odborný referent pre ekonomické a samosprávne činnosti

Mgr. Petra Šimková – odborný administratívny pracovník.

Materskú školu v Hrašnom v tomto roku navštevovalo 15 detí, je to viac ako v minulých rokoch. Výška príspevku za pobyt dieťaťa v materskej škole a čiastočná úhrada nákladov za stravovanie v školskej jedálni bola v roku 2011 1 euro, v septembri sa zmenila výška príspevku na 1,12 eura.

V Hrašnom i na Hodulovom Vrchu ešte fungujú obecné knižnice, nové knihy sa však nenakupujú.

Sociálne služby – opatrovateľskú službu v Hrašnom zabezpečuje Zdenka Pražienková. V súčasnosti je jej povinnosťou postarať sa o 5 sociálne odkázaných občanov. Za tieto služby si priplácajú 0. 50 – 2 eurá na hodinu, podľa stupňa odkázanosti.

Obec zamestnáva v službách 1 znevýhodneného uchádzača o zamestnanie.

Funkciu správcu cintorína vykonáva v súčasnosti Branislav Bies st., poslanec obecného zastupiteľstva.

Od septembra je v predajni potravín v Hrašnom nový personál – vedúca predajne Božena Adamicová, predavačka Ľubica Čavojská. Občania sú spokojní, zlepšila sa ponuka tovaru aj kultúra predaja.

V pohostinstve k 31. decembru 2011 skončila prevádzku firma A+A, od 1. januára 2012 sa mení nájomca, bude ním Ján Bičian, ktorý má v pláne urobiť rekonštrukciu priestorov.

Šport:

Na 2. zasadnutí obecného zastupiteľstva v januári 2011 poslanci schválili dotáciu pre TJ Slovan Hrašné v sume 2656 eur. (Rovnakú dotáciu schválili v novembri pre rok 2012.)

Ako sa našim futbalistom v tomto roku darilo? V súťažnom ročníku 2010 – 2011 skončili muži v II. triede – juh na 8. mieste, dorastenci na 7. mieste. V jesennej časti súťaže ročník 2011 – 2012 sa im veľmi nedarilo – muži po 13. kole skončili na 12. mieste v aktuálnej tabuľke, dorastenci na 5. mieste zo 6 tímov.

Ženy so záujmom o športovú aktivitu sa pravidelne stretávajú v Aerobic klube, cvičia pod vedením Ľubice Škodáčkovej.

Mimoriadne športové podujatia v roku 2011:

V sobotu 16. 7. bol na ihrisku v Hrašnom futbalový turnaj, ktorý organizovala TJ Slovan Hrašné v spolupráci s Obecným úradom Hrašné. Záštitu prevzala OR SNS Myjava Zúčastnili sa družstvá: SNS Myjava, BAF Stará Turá, TJ Družstevník Jablonka a TJ Slovan Hrašné. TJ Slovan Hrašné sa umiestnil na 2. mieste.

V sobotu 9. júla za krásneho počasia sa na multifunkčnom ihrisku konal tenisový turnaj. Organizátorom bola TJ Slovan Hrašné (Milan Jakubec) a zúčastnilo sa ho 10 hráčov. Súťaž prebiehala v dvoch skupinách, víťazom celého turnaja sa stal Miroslav Ferianec. (Ďalšími v poradí boli: Milan Hučko, Milan Kružic, Milan Jakubec, Leoš Janáček, Richard Holič) Sponzormi turnaja boli firma Baumit, CK Malko Polo a Herbox.

21. augusta bol na futbalovom ihrisku zápas Hrašné – Stará Myjava, na ktorom sa zúčastnil aj poslanec NR SR a podpredseda SNS Rafael Rafaj. Pri tejto príležitosti zúčastnení hráči a organizátori poďakovali bývalému hráčovi za Hrašné Romanovi Svinkáskovi a blahoželali mu k novej funkcii – je trénerom Starej Myjavy. Starosta obce Peter Hučko vyjadril spokojnosť, že sa podarilo vylepšiť športový areál – je to aj zásluha vedúceho mužstva Jaroslava Zmeka, ktorý má v Hrašnom firmu VZ Metalex. Novú podobu dostali kabíny hráčov aj kancelária pre funkcionárov. Nové sú tiež reklamné banery miestnych podnikateľských firiem. Na činnosti TJ Slovan Hrašné má veľkú zásluhu i dlhoročný predseda Vladimír Galandák.

Kultúrne a spoločenské podujatia:

Prvým tradičným spoločenským podujatím roka bolo stavenie májov v Hrašnom a na Hodulovom Vrchu. Pri kultúrnom dome v Hrašnom bolo okrem členov Dobrovoľného hasičského zboru a športovcov, ktorí už majú s touto náročnou, ale radostnou činnosťou dlhoročné skúsenosti aj veľa divákov, najmä mladých. Práve v túto sobotu – 30. apríla popoludní však silne pršalo, stavenie bolo náročné a májová zábava pre mládež musela byť dnu – v kultúrnom dome. Aj tak však bolo veselo, obec je pekne upravená, pred obecným úradom sú nové vkusné lavičky – z kameňa a dreva, kvety, výzdoba, informačné tabule. Je cítiť starostlivý prístup vedenia obce.

10. júna bolo v kultúrnom dome stretnutie jubilantov, ktorí v roku 2011 dosiahli vek: 60, 65, 70, 75, 80 a viac rokov. Pozvaných bolo 61 jubilantov. Vedenie obce pripravilo pohostenie i darčeky. (Výdavky – 5 eur na osobu). Vystúpili deti z materskej školy s programom, ktorý s nimi nacvičili riaditeľka MŠ Lýdia Rapantová a učiteľka Monika Hučková. O ďalšiu zábavu sa postarala dvojica muzikantov z lubinských kopaníc – na heligónke hral Paľko Bako a na ozembuchu Braňo Znachor.

Pri tejto príležitosti pribudli ďalšie stránky v pamätnej knihe obce. V súčasnosti sú najstaršími obyvateľmi Hrašného: Alžbeta Biesová, Hrašné 36, nar. 26. 6. 1921, Kristína Tomišová, Hrašné 10, nar. 7. 7. 1921 a Katarína Tomišová, Hrašné 216, nar. 28. 11. 1921.

22. júla sa stretli členovia Jednoty dôchodcov Slovenska z našej obce na tradičnej „opekačke“ v športovom areáli. Dôchodcovia si pochutili na vlastnoručne pripravených špecialitách, zabavili sa, spomínali na roky mladosti, keď brigádnicky pomáhali budovať športový areál. Hlavnými organizátormi podujatia boli predsedníčka výboru JDS Emília Malková a starosta obce Peter Hučko.

20. augusta zorganizovali členovia Dobrovoľného hasičského zboru Hrašné Hasičský deň, kde prezentovali ukážky hasičského zásahu. Zúčastnili sa na ňom tri družstvá – najmladší hasiči, členovia DHZ a najstarší hasiči. Bolo to mimoriadne vydarené podujatie, zábavné i poučné, publikum získalo viac informácií o práci hasičov. Občerstvenie zabezpečil Stanislav Duga.

V piatok 14. októbra - podvečer sa sála kultúrneho domu zaplnila dôchodcami. Vedenie obce spolu s organizáciou Jednota dôchodcov Slovenska pripravili pri príležitosti mesiaca úcty k starším príjemné posedenie s kultúrnym programom a s bohatým občerstvením. Obec prispela na podujatie sumou 5 eur na jedného dôchodcu. Starosta Peter

Hučko sa poďakoval prítomným za všetko, čo urobili v prospech obce, predsedníčka Jednoty dôchodcov Emília Malková referovala o podujatiach v roku 2011 i o plánoch organizácie na budúci rok. Jednota dôchodcov v Hrašnom má v súčasnosti 78 členov.

Organizácia JDS pripravila na 15. novembra aj brigádnickú akciu na miestnom cintoríne. 16 dôchodcovia - dobrovoľníci vyhrabali napadané lístie, vyčistili cintorín a prispeli tým k skrášleniu obce. Starosta Peter Hučko sa dôchodcom za prácu poďakoval.

V tomto roku sa úspešne rozvíjala aj cezhraničná spolupráca medzi slovenskými a moravskými obcami. 16. apríla 2011 sa v Nivnici na Morave stretli obyvatelia partnerských mikroregiónov – Východného Slovácka a Združenia Čachtice – Kopanice. Stretnutie malo názov Chute nášho priateľstva a účastníci si navzájom ponúkali tradičné pohostenie jednotlivých dedín.

11. júna 2011 tento projekt pokračoval, Gurmánske kopaničiarsko-slovácke hody boli teraz v Jablonke. Podujatie bolo veľmi úspešné, prinieslo zaujímavé námety, ktoré vyšli formou publikácie s receptami tradičných pokrmov i kalendára na rok 2012.

Pri spracovávaní konceptu kroniky obce boli použité štatistické údaje obecného úradu, záverečný účet obce za rok 2011 a zápisnice obecného zastupiteľstva.

Kronikársky záznam bol prerokovaný a schválený obecným zastupiteľstvom uznesením dňa 24.5. 2012.

Vznesené doplnky a pripomienky boli do kronikárskeho záznamu dopracované.

Mgr. Marta Balážová
kronikárka obce

Peter Hučko
starosta obce